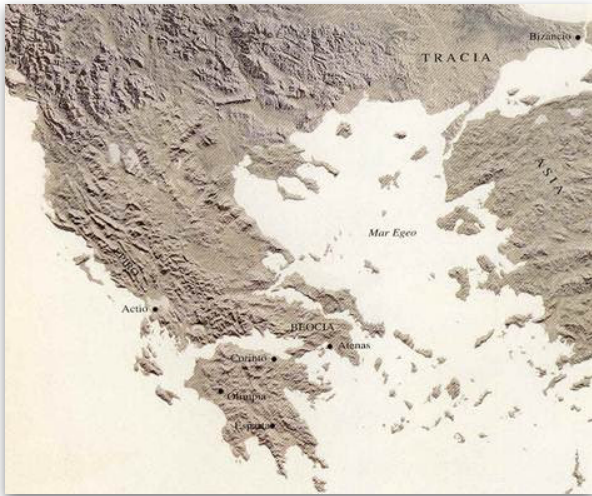

3. Grecia política e económica

A xeografía montañosa de Grecia fixo que non xurdise un Estado único, senón unha constelación de **polis**, ou cidades-estado independentes, cada unha co seu propio goberno, leis, exército e divindades protectoras. Estas polis eran, ao mesmo tempo, **cidade e territorio rural**, cunha poboación que se recoñecía como comunidade política. O sentimento de pertenza á polis era tan forte que a cidadanía se definía por participar nos seus

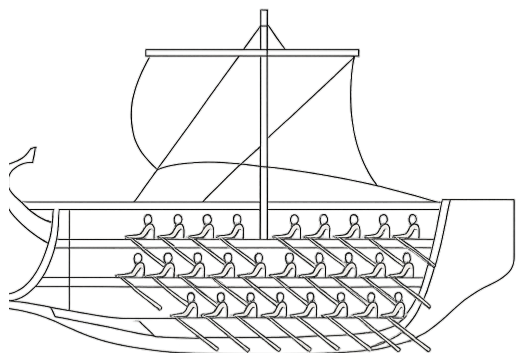
rituais, nas asembleas e nas guerras comúns.

A **distribución das polis** respondía a factores xeográficos e económicos. Na **Ática**, a polis de **Atenas** desenvolveu unha democracia e un poder naval sen precedentes. No **Peloponeso**, **Esparta** destacou polo seu exército profesional e pola organización social orientada á guerra. En **Beocia**, Tebas acadou momentos de gran protagonismo político. As **illas** do Exeo, como Quíos, Samos ou Rodas, foron centros comerciais estratéxicos, mentres que as **polis da Asia Menor**, como Mileto ou Éfeso, actuaron como pontes culturais entre Grecia e Oriente. Cada rexión aproveitou os recursos da súa contorna: boas terras agrícolas, minas de prata ou portos naturais.

A carencia de terras fértiles e a fragmentación do relevo fixeron que o **comercio marítimo** se convertese na verdadeira columna vertebral da economía grega. A través do Exeo e do Mediterráneo oriental e occidental circulaban viño, aceite, cerámica, metais e produtos de luxo. Xa no século VIII a.C., os gregos comezaron un proceso de **colonización** que levou á fundación de cidades en lugares tan afastados como as costas do Mar Negro (Bizancio,

Sínope) e do Mediterráneo occidental (Massalia [Marsella], Emporion [Ampúries], Siracusa). Estas colonias non eran simples postos de intercambio: servían para aliviar a presión demográfica, garantir subministración de cereais e minerais, e espallar a cultura grega.

Atenas converteuse nunha **potencia naval** grazas a varios factores combinados. O seu territorio carecía de amplas chairas agrícolas, mais posuía minas de prata en Laurión que financiaron unha poderosa frota. Os portos do **Pireo**, ben protexidos e próximos á cidade, facilitaban o tráfico de mercadorías e o control do Exeo. Ademais, o desenvolvemento da democracia favoreceu a participación de amplos sectores da poboación na construción e manexo das trirremes, convertendo o mar nun elemento central da vida política.

En conxunto, a estrutura política das polis e a vitalidade económica baseada no mar fixeron de Grecia un **mundo aberto e dinámico**, onde as ideas circulaban con tanta facilidade como os produtos. A filosofía, as artes e as innovacións técnicas viaxaron polas mesmas rutas que o aceite e o viño, configurando unha cultura común que superaba fronteiras.

Actividades

1. Completa:

A xeografía _____ de Grecia fixo que non xurdise un Estado único, senón unha constelación de _____, cada unha co seu propio goberno, leis, exército e divindades protectoras.

2. Indica se é verdadeiro (V) ou falso (F) e xustifica brevemente se é falso:

- a) O sentimento de pertenza á polis definía a cidadanía pola participación en rituais, asembleas e guerras.
- b) Todas as polis gregas tiñan exactamente a mesma organización política e económica.
- c) Atenas destacou polo seu poder naval e unha democracia sen precedentes.
- d) Esparta destacou polo comercio marítimo e a arte.

3. Relaciona cada polis coa característica correspondente (escribe a letra correcta):

a) Mileto	( ) Potencia naval e democracia
b) Esparta	( ) Organización social orientada á guerra
c) Atenas	( ) Gran protagonismo político en Beocia
d) Tebas	( ) Ponte cultural entre Grecia e Oriente

4. Completa:

A carencia de _____ e a fragmentación do relevo fixeron que o _____ se convertese na verdadeira columna vertebral da economía grega.

Xa no século _____ a.C., os gregos comezaron un proceso de _____ que levou á fundación de cidades en lugares como _____, _____ e _____.

5. Escribe dúas razóns polas que os gregos fundaron colonias no Mediterráneo e no Mar Negro:

- a) _____
- b) _____

6. Marca cun X as producións que se transportaban habitualmente polas rutas comerciais gregas:

[ ] viño [ ] aceite [ ] cerámica [ ] prata [ ] gando vacún [ ] produtos de luxo

7. Completa:

Atenas carecía de amplas chairas agrícolas, pero posuía minas de _____ en _____, que financiaron unha poderosa _____.

8. Busca na sopa de letras os seguintes termos:

R	E	Y	R	Y	E	L	A	U	R	I	O	N	M
G	S	U	E	T	R	I	E	I	F	U	S	I	J
M	E	Q	K	U	O	F	D	V	E	S	L	T	B
Q	M	W	M	N	E	N	S	C	O	E	T	E	Z
M	E	K	W	S	A	Z	T	C	T	T	Z	D	M
W	R	A	O	H	T	Z	H	O	V	C	F	A	D
G	R	S	D	G	R	S	R	O	S	J	C	J	X
V	I	H	F	W	A	A	A	T	E	N	A	S	C
C	R	U	W	X	P	I	Z	H	A	Z	I	S	T
A	T	I	P	L	S	N	F	O	S	Y	G	P	E
L	P	N	T	O	E	O	H	C	P	E	I	L	B
N	F	V	L	D	E	L	N	K	F	R	H	C	A
B	P	O	L	I	S	O	D	H	E	R	L	F	S
A	Q	K	V	O	O	C	J	O	O	S	U	E	Q

ATENAS

ESPARTA

TEBAS

MILETO

EFESO

PIREO

LAURION

TRIRREMES

POLIS

COLONIAS

Glosario

- **Polis:** cidade-estado grega, independente no goberno e nas leis.
- **Trirreme:** embarcación de guerra con tres filas de remos.
- **Colonización grega:** fundación de novas cidades para comercio, recursos e expansión cultural.
- **Democracia ateniense:** sistema político no que os cidadáns varóns participaban directamente nas decisións da polis.